

ՇԱԽՄԱՏ 2 դ սս սր ան , 64 դ սս աժ ամ

Նաիրա Նորայրի Մովսիսյան

2021-2022 ու.ս. տարվա թեմատիկ պլանավորում

«Շախմատ» առարկայի ուսուցման նպատակն է տարրական դպրոցի սովորողների մոտ խթանել որոնողական գործունեությունը՝ ուղղված փոփոխվող շախմատային իրավիճակներում կողմնորոշվելուն, շախմատային խնդիրների լուծման տարբերակներ գտնելուն, սովորողների կոնվերգենտ և դիվերգենտ, քննադատական և ստեղծագործական մտածողությունը զարգացնելուն:

հհ	ԴԱՍ	ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	ԴԱՍԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ <u>Սովորողը կարողանում է...</u>	Դասագիրք Տեսք էջեր
1.	1	Ծանոթություն շախմատի հետ	Ձևավորել պատկերացում շախմատի՝ որպես մտածողության զարգացման գործիքի մասին: Ներկայացնել շախմատի պատմությունը: Ձևավորել դրական վերաբերմունք շախմատ առարկայի նկատմամբ: Ուսուցանել խաղաքարերի անվանումները, խաղադաշտի ճիշտ տեղադրումը:	Պատմել դրվագներ շախմատի ստեղծման մասին: Անվանել և ցուցադրել շախմատի խաղաքարերը, անսխալ տեղադրել խաղադաշտը:	Գիրք էջ.3-5 Տեսք էջ.3
2.	2	Հորիզոնականներ և ուղղաձիգներ	Ուսուցանել հորիզոնական և ուղղաձիգ գծերը:	Անվանել և ցուցադրել հորիզոնական և ուղղաձիգ գծերը:	Գիրք էջ.6 Տեսք էջ.4-5
3.	3	Դաշտերի անվանումները	Ուսուցանել լատիներեն a b c d e f g h տառերը: Ուսուցանել դաշտերը:	Անվանել a b c d e f g h լատիներեն տառերը: Անվանել և ցույց տալ դաշտերը:	Գիրք էջ.7-8 Տեսք էջ.6-7
4.	4	Անկյունագծեր	Ուսուցանել անկյունագծերը:	Անվանել և ցուցադրել անկյունագծերը:	Գիրք էջ.9 Տեսք էջ.8

5.	5	Խաղաղաշտի կառուցվածքը	Ուսուցանել շախմատի խաղաղաշտի մասերը՝ կենտրոնը, թագուհու և արքայական թևերը, սպիտակների և սևերի կիսաղաշտերը, եզրերը, անկյունները, սահմանային գիծը:	Անվանել և ցուցադրել շախմատային խաղաղաշտի մասերը՝ կենտրոնը, թագուհու և արքայական թևերը, սպիտակների և սևերի կիսաղաշտերը, եզրերը, անկյունները, սահմանային գիծը:	Գիրք Էջ.10 Տեսք Էջ.9-10
6.	6	Խաղաքարերի սկզբնական դասավորությունը	Ուսուցանել խաղաքարերի սկզբնական դասավորությունը:	Դասավորել խաղաքարերը սկզբնական դիրքով:	Գիրք Էջ.6-7 Տեսք Էջ.11-12
7.	7-8	Արքա	Ուսուցանել արքա խաղաքարի արժեքը, դերը, քայլը: Ուսուցանել արքա խաղաքարի 2 կանոնները:	Պատմել արքայի դերի մասին: Կատարել քայլեր արքայով: Մահմանել արքա խաղաքարի 2 կանոնները:	Գիրք Էջ.13-16 Տեսք Էջ.7-8
8.	9-10	Թագուհի	Ուսուցանել թագուհի խաղաքարի արժեքը, դերը, քայլը: Ուսուցանել թագուհիով միաժամանակյա հարձակումը:	Պատմել թագուհու դերի, արժեքի մասին: Կատարել քայլեր թագուհիով: Կատարել քայլեր թագուհիով՝ միաժամանակ հարձակվելով երկու խաղաքարի վրա:	Գիրք Էջ.17-20 Տեսք Էջ.15-16
9.	11-12	Շախ	Ուսուցանել շախը, շախից ազատվելու ձևերը:	Մահմանել շախը, շախ տալ , ցույց տալ շախից ազատվելու ձևերը:	Գիրք Էջ.21-24 Տեսք Էջ.17-20
10	13	Շախ և մատ	Ուսուցանել մատը:	Մահմանել մատը, մատ անել , ցույց տալ ՝ ինչպես պաշտպանվել մատից:	Գիրք Էջ.25-26 Տեսք Էջ.21-22
11	14	Քայլ դեպի մատ	Ամրապնդել մատ անելու հմտությունները:	Մատ անել , ցույց տալ ՝ ինչպես պաշտպանվել մատից:	Գիրք Էջ.27-28 Տեսք Էջ.23-25

12	15	Պատ	Ուսուցանել պատը	Մահմանել պատը, պատ անել , ցույց տալ` ինչպես խուսափել պատից:	Գիրք Էջ.29-31 Տետր Էջ.26-27
13	16-17	Նավակ	Ուսուցանել նավակ խաղաքարի` արժեքը, դերը, քայլը:	Պատմել նավակի դերի, արժեքի մասին: Կատարել քայլեր նավակով: Կատարել կրկնակի հարված նավակով:	Գիրք Էջ.32-36 Տետր Էջ.28-31
14	18	Դաս-մրցույթ Մատ 1 քայլից	Մրցույթի միջոցով կատարել ամփոփում և ձևավորող գնահատում` խաղադաշտ, արքա, թագուհի, նավակ, շախ, մատ և պատ թեմաներից:	Մտեղծել մատ 1 քայլից:	Տետր էջ.31
15	19-20	Փիղ	Ուսուցանել փիղ խաղաքարի` արժեքը, դերը, քայլը:	Պատմել փղի դերի, արժեքի մասին: Կատարել քայլեր փղով: Կատարել կրկնակի հարված փղով:	Գիրք Էջ.37-40 Տետր Էջ.32-35
16	21-23	Ձի	Ուսուցանել ձի խաղաքարի` արժեքը, դերը, քայլը:	Պատմել ձիու դերի, արժեքի մասին: Կատարել քայլեր ձիով: Կատարել կրկնակի հարված «պատառաքաղ» ձիով:	Գիրք Էջ.41-45 Տետր Էջ.36-40
17	24	Դաս-մրցույթ Մատ 1 քայլից	Մրցույթի միջոցով կատարել ամփոփում և ձևավորող գնահատում` խաղադաշտ, արքա, թագուհի, նավակ, փիղ, ձի, շախ, մատ և պատ թեմաներից:	Մտեղծել մատ 1 քայլից:	Տետր Էջ.41

18	25-26	Զինվոր	Ուսուցանել զինվոր խաղաքարի՝ արժեքը, դերը, քայլը:	Պատմել զինվորի դերի, արժեքի մասին: Կատարել քայլեր զինվորով: Կատարել կրկնակի հարված «պատառաքաղ» զինվորով:	Գիրք Էջ.46-49 Տետր Էջ.43-44
19	27	Դաս-մրցույթ Մատային դիրքերի ստեղծման	Մրցույթի միջոցով ուսուցիչը զարգացնում է ստեղծագործական մրաձողությունը, նաև կատարել ամփոփում և ձևավորող գնահատում՝ խաղաղաշտ, արքա, թագուհի, նավակ, փիղ, ձի, զինվոր, շախ, մատ և պատ թեմաներից:	Ստեղծել մատային դիրքեր:	Տետր Էջ.45
20	28	Զինվորի փոխարկումը	Ուսուցանել զինվորի փոխարկումը:	Փոխարկում է զինվորը այլ խաղաքարի, ելնելով իրավիճակից:	Գիրք Էջ.50-52 Տետր Էջ.46-47
21	29-30	Կողանցիկ վերցնելը	Ուսուցանել կողանցիկ վերցնելը:	Մեկնաբանում է կողանցիկ վերցնելը, ցույց է տալիս :	Գիրք Էջ.53-56 Տետր Էջ.48-51
22	31	Կրկնություն	Կրկնության կազմակերպում վիկտորինայի միջոցով:	Պատասխանում է հարցերին, ցույց է տալիս ցուցադրական խաղաղաշտին օրինակներ:	
23	32	Դաս-մրցույթ Մատային դիրքերի ստեղծման	Մրցույթի միջոցով ուսուցիչը զարգացնում է ստեղծագործական մրաձողությունը, նաև կատարել ամփոփում և ձևավորող գնահատում՝ խաղաղաշտ, արքա, թագուհի, նավակ, փիղ, ձի, զինվոր, շախ, մատ և պատ թեմաներից:	Ստեղծել մատային դիրքեր:	Տետր Էջ.45 Կարելի է նորից օգտվել 45 էջի նմուշներից, ավելացնելով զինվորներ:
24	33-34	Փոխատեղում	Ուսուցանել փոխատեղումը, նպատակը, կանոնները:	Բացատրել փոխատեղման նպատակը և կանոնները:	Գիրք Էջ.57-60 Տետր Էջ.48-51

25	35	Սկզբնախաղի հիմունքները	Ուսուցանել խաղը վարելու հիմունքները սկզբնախաղում:	Բացատրել խաղը վարելու հիմունքները, կիրառում է դրանք:	Գիրք Էջ.61 Տետր Էջ.48-51
26	36	Թեմատիկ խաղի դաս Սկզբնախաղի հիմունքները»	Ստացած գիտելիքը կիրառելու հնարավորության ստեղծում:	Կիրառում է սկզբնախաղի հիմունքները խաղում:	Թեմատիկ խաղ «Սկզբնախաղի հիմունքները»
27	37-38	Մանկական մատ	Ուսուցանել մանկական մատը:	Մեկնաբանում է և իրականացնում է մանկական մատ:	Գիրք Էջ.62-65 Տետր Էջ.55-58
28	39	Կապ	Ուղղորդել՝ տարբեր իրավիճակներում որոնել, գտնել և կիրառել մարտավարական հնարքներ: Ուսուցանել «կապ» մարտավարական հնարքը:	Ցույց տալ և բացատրել մարտավարական հնարքը, կիրառել այն:	Գիրք Էջ.66-67 Տետր Էջ.59
29	40	Դաս-մրցույթ. Դիրքերի ստեղծում կապ մարտավարական հնարքով	Ստեղծել ստեղծագործական միջավայր, ուղղորդել սովորողներին ինքնուրույն ստեղծագործելու մարտավարական հնարք կապը:	Մտն դ ծ ե լ մ ար տալ ար ալ ան հ ն ար ք կ ապը 3 և ալ ե լ ի խաղ աք ար ե թ ո վ :	Տետր Էջ.60
30	41	Միջնախաղի հիմունքները	Ուսուցանել խաղը վարելու հիմունքները միջնախաղում:	Բացատրել միջնախաղում խաղը վարելու հիմունքները, կիրառել դրանք:	Գիրք Էջ.68-69
31	42	Թեմատիկ խաղի դաս Միջնախաղի հիմունքները»	Ստացած գիտելիքը կիրառելու հնարավորության ստեղծում:	Կիրառում է միջնախաղի հիմունքները խաղում:	Թեմատիկ խաղ «Միջնախաղի հիմունքները»
32	43	Քայլի գրանցումը	Ուսուցանել քայլի գրանցումը:	Տեղորոշում և գրանցում է շախմատային քայլերը:	Գիրք Էջ.70-71 Տետր Էջ.61-62
33	44	Կրկնակի հարված պատառաքաղ	Ուղղորդել՝ տարբեր իրավիճակներում որոնել, գտնել և կիրառել մարտավարական հնարքներ:	Ցույց տալ և բացատրել մարտավարական հնարքը, կիրառել այն:	Գիրք Էջ.72-73 Տետր Էջ.63

34	45	Դաս-մրցույթ. Կրկնակի հարված մարտավարական հնարքով դիրքերի ստեղծում	Ստեղծել ստեղծագործական միջավայր, ուղղորդել սովորողներին ինքնուրույն ստեղծագործելու մարտավարական հնարք կրկնակի հարվածով դիրքեր ստեղծելուն:	Ստեղծել մարտավարական հնարք կրկնակի հարված 3 խաղաքարերով:	Տեսք Էջ.64
35	46	Ոչ-ոքին շախմատում, հավերժական շախ	Ուսուցանել ոչ-ոքին: Ձևավորել անելանելի իրավիճակներում ելքեր փնտրելու հմտություններ:	Սահմանել հավերժական շախը, ցույց տալ՝ ինչպես հավերժական շախ տալ:	Գիրք Էջ.74-75 Տեսք Էջ.65
36	47	Վերջնախաղի հիմունքները	Ուսուցանել խաղը վարելու հիմունքները վերջնախաղում:	Բացատրում է խաղը վարելու սկզբունքները, կիրառում է խաղում:	Գիրք Էջ.76
37	48	Թեմատիկ խաղի դաս «Վերջնախաղի հիմունքները»	Ստացած գիտելիքը կիրառելու հնարավորության ստեղծում:	Կիրառում է վերջնախաղի հիմունքները խաղում:	Թեմատիկ խաղ «Վերջնախաղի հիմունքները»
38	49	Մատ թագուհիով և նավակով	Ուսուցանել թագուհիով և նավակով մատը: Ձևավորել սովորողների մոտ պլանավորման նախագիտելիքներ:	Բացատրել, ցույց տալ թագուհու և նավակի համագործակցային քայլերը և ստեղծել մատային դիրքեր:	Գիրք Էջ.77 Տեսք Էջ.67
39	50-51	Մատ 2 նավակով	Ուսուցանել 2 նավակով մատը:	Բացատրել, ցույց տալ երկու նավակների համագործակցային քայլերը և ստեղծել մատային դիրքեր:	Գիրք Էջ.78-82 Տեսք Էջ.40-41
40	52	Փոխանակում: Խաղաքարերի մոտավոր արժեքները	Ուսուցանել խաղաքարերի մոտավոր արժեքներով կատարել համարժեք, կամ շահավետ փոխանակումներ:	Թվարկել խաղաքարերի մոտավոր արժեքները, կատարել փոխանակումներ:	Գիրք Էջ.83-84 Տեսք Էջ.69
41	53-55	Պաշտպանություն	Սովորողների միջոցով բացահայտել պաշտպանական հնարավորությունները:	Որոնում և գտնում է խնդիրը, գտնում է ուղիներ խնդրի լուծման համար:	Գիրք Էջ.85-90 Տեսք Էջ.70-72
42	56-57	Մատ վերջին հորիզոնականում	Ուղղորդել՝ տարբեր իրավիճակներում որոնել, գտնել և կիրառել մարտավարական հնարքներ:	Որոնում և գտնում է մարտավարական հնարքը, իրականացնում է այն:	Գիրք Էջ.91-94 Տեսք Էջ.73

43	58-60	Գործնական խաղ	Գործնական խաղի միջոցով ամրապնդել սովորողների գիտել իքները: Ձևավորել մտածված որոշումներ ընդունելու հմտություններ, ձևավորել ինքնուրույն ու շարունակելի կենսորոշման, հույզերը կառավարելու, մրցակցին ապու մակցելու կարողություններ:	Պահպանելով խաղը վարելու հիմունքները ցուցադրում է տրամաբանված խաղ:	
44	61-64	Գործնական խաղ Ներդասարանական և ներդպրացական խաղեր	Իտերի միջոցով սովորողների մոտձևավորել թիմային մտածողություն, համագործակցելու, ապու մակցելու, սզնիվ պքքրելու հմտություններ:	Պահպանելով խաղը վարելու հիմունքները ցուցադրում է տրամաբանված խաղ:	